

26.59x26.1	31	עמוד 26	כותרת - כלכלי סט	07/10/2009	19773714-9
אתר חיריה חיריי · 55650					



איך חברות יתמודדו עם הזיהום

לוקחים את הפחמן בידיים



אתר חירייה מכר ב־20 מיליון שקל את זכויות הפחתת הפליטה שלו לחברת החשמל הצרפתית. זה רק קצה הקרחון של הפוטנציאל הכלכלי הטמון בסחר בפחמן. חברות תעופה שמכמתות את פליטת הפחמן ומוכרות אותה לנוסעים ו"תעריפים פחמניים" של ענקיות קמעונאות הם דוגמה לאופן שבו משחקים את המשחק בעולם

וול-מארט

תפחת מדד עולמי שידרג מוצרים ושפכים לפי תרומתם לאיכות הסביבה. המדד יכלול גם את מדור הכחמן

את המידע, אבל אף אחד לא עושה את הסינכרוניזציה בין חשבון החשמל, המים, הנייר וכדומה – זה המטבע של הזיהום. מזה מרוויחה החברה שמנהלת סחמון? רובין: "מעבר לאידיאולוגיות, זה משהו עסקי. זה נותן לחברות מוניטין. חברה ירוקה מצטיירת כיותר איכותית, מתנהלת יותר טוב ויכולה להשיג עריכים למותג שלה. דבר נוסף הוא ניהול סיכונים: כשאתה מנהל נכון את פליטות הפחמן אתה פחות חשוף לתביעות ולקונפליקטים. גם לעובדים שבאים לגוף ירוק מוטיבציה גבוהה יותר."

שחר מדגיש גם את היתרון הכספי: "הקטנת עלויות שווה כסף. כשא תה מנהל את פליטת הפחמן נכון אתה משלם פחות על נייר, חשמל, מים, כסף. זה בדרך כלל לא עולה כסף, זה רק עניין

"כל אחד מאיתנו צורך פחמן דו־חמצני", אומר אוהד שחר, יועץ בחברת גלובל קרבון אקסצ'יינג, העוסקת בניהול פחמן וממוקמת בדרום אפריקה. "בעסקים זה מגיע משימוש בחשמל, שריפת דלקים, פסולת וכדומה. ניהול פחמן הוא קודם כל לברוק לכמה פליטת פחמן אחראית החברה שבדקים: בכמה נייר משתמשים, כמה דלק חשמל צורכים וכמה טיסות טסים עובדי החברה."

שחר הגיע לארץ לכנס בנושא ניהול פחמן שיזמה חברת גוד ויזן כדי לערד עסקים לבצע ניהול פחמן. "כל רבר ניתן למדידה על ידי מחשבוני הפחמן – אנחנו בדקים איזה סוג מכונות יש בחברה, כמה דלק צורכת כל אחת מהן, כמה חשמל צורכים, אילו סוגי מחשבים, כי לכל מחשב יש מדרג פחמן שונה, ואנחנו מבצעים שקלול של כל המדרגים ומגיעים לחברה עם טבלת התפלגות של פליטת הפחמן". לדבריו, "מה שלא נמדד לא יכול להיות מנהל. אולי יש לחברות

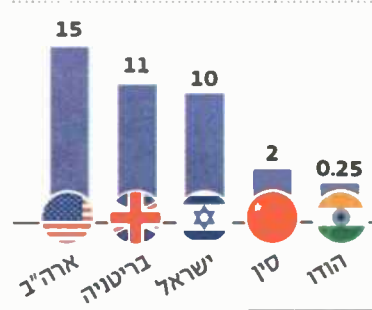
מטרת המנגנון לעודד חברות להפחית פליטת גזי חממה לאטמוספירה ולהקטין בכך את התחממות כדור הארץ. שוק הפחמן הבינלאומי מורכב כיום מפלטפורמת המסחר האירופית וכן ממסחר ישר של זכויות הפחתה (CERs).

ניהול פחמן – מהנייר ועד הדלק

"כל תחום ניהול הפחמן (Carbon Managment), הפעולות שחברה מבצעת כדי לברר מהו היקף פליטות הפחמן שלה) נמצא בחיתוליו בישראל", אומר עברי ורביין, מנכ"ל גוד ויזן, חברת ייעוץ בתחום האחריות החברתית. "99% מהחברות בישראל אינן מבצעות ניהול פחמן משתי סיבות – האחת היא שעסקים בישראל עוסקים יותר בלשרוד מבחינה כלכלית, והשנייה היא שהם לא חייבים לעשות כן. אנחנו מקווים שהדבר ישתנה אחרי ועידת קופנהגן."

זיהום בעולם

פליטות פחמן דו־חמצני לאדם, טונות בשנה



של אחריות תאגידית, אבל הרוב עדיין לא מגלות בו עניין רב. מנגנון הפיתוח הנקי (CDM), שעליו החלט במהלך ועידת קיוטו של האו"ם בנושא שינויים באקלים, יפן 1997, מאפשר למדינות מפותחות לרכוש מכסות בגין הפחתת פליטת גזי חממה המופקים מפרויקטים ומפעילות המתקיימת במדינות מתפתחות, באמצעות תשלום בעבור ההפחתה.

רנית ציון קרסנטי

בצמבר תיערך בקופנהגן פסגה עולמית של האו"ם לשינוי האקלים, COP 15, שצפויה לשנות את כללי המשחק בנוגע להיתרות עם פליטות גזי החממה, בין היתר עם פליטות פחמן. בעוד שפדר טוקול קיוטו, שנחתם בשנת 1999, חייב רק את המדינות המתועשות להפחית את גזי החממה, הוועידה הפעם עתירה לחייב גם מדינות מזהמות נוספות, בייניהן ישראל, להפחית את הזיהום.

אף שישאל מוגדרת כמדינה מתפתחת, לפי המדרגים כמות פליטות הפחמן הדו־חמצני בה לנפש גבוהה ממדינות כמו צרפת, איטליה וסין. בשנים האחרונות גברה המודעות של חברות בארץ לבצע מדידה של מדרג הפחמן (כמות הפחמן שנפלטת בעקבות כלל פעילויות החברה) באופן וולונטרי, כחלק מהחלטה

16.32x26	32	26	עמוד	כותרת - כלכליסט	07/10/2009	19773735-2
אתר חיריה חירי - 55650						



בנק לאומי

תורם ערך כספי של 4% מהפליטה להחלפת דודים חשמליים לדודי שמש



טסקו

תסמן את מוצריה בהתאם לפליטת הפחמן שדורש תהליך הייצור והשינוע של כל מוצר



אמריקן איירליינס

מכמתת את פליטת הפחמן לנוסעים ומציעה להם לתרום את הסכום היחסי לפרויקטים שונים בתחום האנרגיה

סכך בחשמל למשפחות בלוד וגם גורם להפחתה בפליטת גזי החממה". לא הרבה חברות מנצלות את הפוטנציאל הטמון בסחר בפחמן. אתמול פורסם ב"כלכליסט" שהברת החשמל הצרפתית EDF רכשה את זכויות הפחתת הפליטה של חיריה (איגוד ערים דן לתברואה) בסכום של 20 מיליון שקל. דוגמה נוספת היא עסקה בהיקף של 9 מיליון שקל שערכה מפעלי נייר הדרה עם חברת השקעות בריטית.

לריכוזי פחמן באטמוספירה. הגירול של הפחמן בשנים הקרובות יימשך גם אם נעצור את הפליטות לחלוטין, כי לפחמן יש זמן חיים של כמה שנים".

איך מפצים על הזיהום

נוסף על התייעלות לפי נתוני המדרוך הפחמני, יש חברות המבצעות איוון פחמני - ניסיון להפחית את פליטת הפחמן בתחומים אחרים כדי לפצות על הגברת הזיהום של החברה. "איוון פחמני מתבצע באמצעות עידוד פעולות שמצמצמות את פליטת גזי החממה", מסביר ליעד אורתר, יועץ סביבתי ומנכ"ל משותף של חברת ביונד ביזנס. לדבריו, "פעולות מקובלות לאיוון פחמני כוללות שיפור של יעילות צריכת האנרגיה, ניהול פסולת מוררני, נטיעת עצים ועוד. אני ליוויתי את בנק לאומי בנושא ניהול הפחמן, וראינו שיש מגמת גידול במדרוך הפחמני מכיוון שהבנק צומח, מוקמים סניפים חדשים הצורכים חשמל, נייר וכו'. לכן עשינו פרויקט של שיתוף פעולה עם "יוזמת האנרגיה הטובה", והבנק תורם ערך כספי של 4% מהפליטה להחלפת דודים חשמליים לדודי שמש בלוד. כך הוא גם יוצר חי-

של ניהול נכון: להרפס על שני צדדים לא עולה יותר כסף. זו אולי השקעה בהתחלה, אבל אחר כך אין ספק שהם מקבלים בחזרה כסף. זה מביא גם תועלת עסקית לחברות - הן יכולות לברוק תחומים שלא שמו עליהם דגש בעבר ושמאפשרים היסכון כספי".

כמה חוקרים מאוניברסיטת פרינסטון פרסמו מאמר ובו הציגו תוכנית הכו"ל לת 16 צעדים להפחתת כמות הפחמן שוויו של צעד מוערך בכמיליארד טונות פחמן. לדברי פרופ' אלפרט, "אחד הצעדים שמורידים מיליארד טונות הוא יעילות הרלק למכוניות. המטרה היא להגיע ל-60 מייל לגלון בהשוואה ל-30 מייל לגלון. דלקים - להחליף 1,400 תחנות חשמל על פחם לתחנות גז; אנרגיה נקייה - להגדיל את אנרגיית הרוח פי 25. אם לוקחים את כל הצעדים חוזרים לרמות של 1957. אם לוקחים רק 8 צעדים אז חוזרים ל-2008. הבעיה היא שלוקח כמה עשרות שנים עד שהפליטות מיתרגמות

בעולם המודעות יותר גדולה. חב"רות תעופה כמו אמריקן איירליינס מכמתות את פליטת הפחמן לנוסעים ומציעות להם לתרום את הסכום היחסי לפרויקטים בתחום האנרגיה כדי לבצע איוון פחמני. תחום נוסף בניהול הפחמן הוא Carbon Labeling, מדרך פחמני של מוצר - מה היו עלויות הייצור והשינוע שלו ברמה הפחמנית. לכל פעולה יש "תעריף פחמני". בחודש יולי הודיעה חברת וול-מארט על כוונתה לפתח אינדיקס שידרג מוצרים וספקים לפי תרומתם לאיכות הסביבה, וחלק מהבדיקה יכלול את מדרוך הפחמן. גם רשת הסופרמרקטים הבריטית טסקו תסמן את מוצריה בהתאם לפליטת הפחמן שתהליך הייצור והשינוע שכל מוצר דורש. בארץ רק חברת מהדרין יכולה לסמן את פירות הדרר שלה, המיוצאים לשוקי אירופה, בתווית הפחמן של ה Carbon Trust, וכך גם לאפשר לצרכן להחליט להעדיף מוצרים שמדרוך הפחמן שלהם נמוך יותר.